

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

16 januari 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de subsidiëring van de tijdelijke leergangen van de Brailleliga

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de correcte toepassing van sociale voordelen aan alle scholen

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over leerlingenstages en het verplicht arbeidsgeneeskundig onderzoek

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor stagiairs

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de conclusies van de Rondetafelconferentie Nederlands Tweede Taal

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 16 januari 2003

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.40 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de subsidiëring van de tijdelijke leergangen van de Brailleliga

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de subsidiëring van de tijdelijke leergangen van de Brailleliga.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mevrouw de minister, u antwoordde in de maand mei van 2002 op een brief van de heer Van Dionant van de Brailleliga dat de tijdelijke leergangen van de liga niet langer zouden worden gesubsidieerd via uw begroting, maar wel via de begroting van minister Vogels. Die overheveling is uiteindelijk niet gerealiseerd omdat ze onmogelijk bleek. Na overleg met de heer Peeters, afdelingshoofd van het departement Onderwijs bevestigde het kabinet van minister Van Grembergen dat het dossier vanaf het begin van 2004 zal worden overgenomen door het beleidsdomein Volksontwikkeling. Daardoor komt er echter geen oplossing voor het probleem van de niet-gesubsidieerde periode van september 2002 tot december 2003. De liga heeft jarenlang de subsidies geprefinancierd omdat ze met vertraging werden uitbetaald. Ze hoopt toch nog subsidies te kunnen bekomen voor deze periode.

Mevrouw de minister, hebt u in uw budget voor de periode van september 2002 tot december 2003 rekening gehouden met de Brailleliga ? Hebt u afspraken kunnen maken met minister Vogels of mi-

nister Van Grembergen ? Hoe kan dit probleem worden opgelost ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de Inspectie van Financiën heeft al vele jaren vragen bij het nut van de subsidiëring van tijdelijke leergangen via de begroting Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Daarom werd beslist om vanaf 1 september 2002 de tijdelijke leergangen van de KAV, de KVLV en de Brailleliga niet langer via de begroting Onderwijs te subsidiëren, maar via de begroting Cultuur. Verschillende elementen hebben tot deze beslissing geleid. Ik overloop ze even chronologisch.

In verband met de subsidieaanvraag voor de tijdelijke leergangen voor het schooljaar 1997-1998 en voor de toekenning van de forfaitaire weddetoelagen voor het dienstjaar 1999 schrijft de administratie op 7 april 1999 aan inspecteur-generaal De Vlieghe dat het aantal door de KAV en de KVLV ingerichte uren een dalende trend kent. Ze schrijft ook dat, zoals gevraagd in het advies van 16 oktober 1998, een evaluatie van het aanbod en een nader onderzoek van de toekomstige behoeften mee bepalend zullen zijn voor de fundamentele heroverweging van de subsidiëring van deze leergangen vanaf het schooljaar 1999-2000.

Op 11 juni 1999 zegt minister van Begroting De-meester naar aanleiding van het gevraagde begrotingsakkoord ter subsidiëring van de tijdelijke leergangen dat ze wenst te herinneren aan het advies van de Inspectie van Financiën van 16 oktober 1998 en aan haar begrotingsakkoord van 14 december 1998 waarin ze uitdrukkelijk stelt dat bij de initiële begroting 2000 een grondige evaluatie en bijstelling van de bestaande subsidiestroom wenselijk is. Het onderzoek en de evaluatie mogen zich volgens haar niet beperken tot het koninklijk besluit

Vanderpoorten

van 31 december 1960. Ze moeten zo worden opgevat dat alle vergelijkbare initiatieven en subsidies aan bod komen. Ze zegt bovendien dat voor zover de uitgavenstroom in kwestie zou worden voortgezet, de meerwaarde ten gunste van de bevolking duidelijk en concreet moet worden aangetoond en dat de concrete en objectieve verdeelcriteria minstens reglementair en eventueel decretaal duidelijk moeten worden vastgelegd.

Op 29 oktober 1999 geeft Vlaamse regering haar goedkeuring aan het hierboven vermelde ontwerpbesluit ter subsidiëring van de tijdelijke leergangen voor 1997-1998. Hierbij aansluitend wordt de Vlaamse minister van Onderwijs belast met het doorvoeren van de evaluatie van de subsidiëring van verenigingen waarvan sprake is in het begrotingsakkoord van 11 juni 1999. Met de resultaten van deze evaluatie zou rekening worden gehouden bij de aanpassing van de begroting 2000. Van de onderwijsinspectie wordt verwacht dat ze een audit realiseert in verband met de tijdelijke leergangen.

Ondertussen komt er op 27 november 2000 een begrotingsakkoord voor het schooljaar 1998-1999, doch in een zeer strikte bewoording: 'Tegen 1 oktober 2000 ging verder een rapport gemaakt worden door de inspectie met een evaluatie van de kwaliteit van deze opleidingen. Tegen die datum worden ook een aantal denkkaders uitgewerkt omtrent de toekomst en de financiering van deze opleiding. Met inachtnaam van het voorgaande verleen ik thans mijn begrotingsakkoord aan onder rubriek vermeld ontwerpbesluit, echter met volgende strikte voorwaarden voor het subsidiedossier schooljaar 1999-2000: duidelijk aanwijzen dat gewerkt wordt aan een aantal denkpistes zodat ten laatste tegen de opmaak 2003 duidelijkheid bestaat over de toekomst en de financiering van deze opleidingen.'

In de loop van november 2000 was het auditverslag klaar dat de inspectie van het volwassenenonderwijs moest maken met betrekking tot de tijdelijke leergangen. Deze audit bracht aan het licht dat binnen het reguliere stelsel van het decreet op het volwassenenonderwijs van 2 maart 1999 op formele gronden geen plaats bestaat voor deze tijdelijke leergangen. Het vormingsconcept dat wordt gehanteerd, sluit duidelijk aan bij de persoonsgerichte traditie van het sociaal-cultureel vormingswerk. Uitgaande van deze vaststellingen werd doorgewerkt aan de oplossing voor het dossier over de tijdelijke leergangen.

In de begroting Onderwijs voor 2003 is een krediet opgenomen om de tijdelijke leergangen voor de periode van 1 september 2001 tot 31 augustus 2002 te subsidiëren. Voor de prestaties vanaf 1 september 2002 zijn geen kredieten meer opgenomen.

Tijdens het interkabinettenoverleg waarbij de modaliteiten voor de overgang van de tijdelijke leergangen van Onderwijs naar Cultuur moesten worden uitgewerkt, bleek dat volgens de regelgeving binnen Cultuur de tijdelijke leergangen van de KAV, de KVLV en de Brailleliga pas vanaf 1 januari 2004 via de begroting Cultuur kunnen worden gesubsidieerd. Gelet op de techniek van financiering van deze tijdelijke leergangen – een postfactumfinanciering gebaseerd op de werkelijke en geverifieerde prestaties – zou er eigenlijk een financieringscontinuüm moeten bestaan. In de begroting Onderwijs voor 2003 zijn immers middelen opgenomen voor de tijdelijke leergangen en vanaf 2004 zullen die middelen moeten worden voorzien in de begroting Cultuur.

Op 22 januari komen vertegenwoordigers van beide kabinetten en van de betrokken administraties samen om de aangehaalde knelpunten in verband met de tijdelijke leergangen opnieuw te bekijken. Op basis van deze voorstellen zal ik in overleg met de minister van Cultuur een beslissing nemen.

Het gaat hier dus niet om een principieel probleem, maar om een technisch probleem in verband met de uitbetaling. Ik heb er het volste vertrouwen in dat er volgende week een oplossing wordt gevonden.

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal de positieve boodschap doorgeven.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de correcte toepassing van sociale voordelen aan alle scholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten.

Voorzitter

ten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de correcte toepassing van sociale voordelen aan alle scholen.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in een brief van de Gentse schepen van Onderwijs aan de leerkrachten van het stedelijk basisonderwijs staat dat de stad Gent per kind een extra bedrag zal betalen voor studie- en cultuuractiviteiten en voor daguitstappen. De scholen kunnen dit extra budget vrij besteden. Het gaat om 15 euro per kleuter en om 35 euro per leerling in het lager onderwijs. In de brief staat dat het vervoer per bus reeds gratis is.

Omdat die maatregel enkel ten goede komt aan de leerlingen van het stedelijk onderwijs, worden de leerlingen en de ouders die kiezen voor een ander onderwijsnet, weer eens gediscrimineerd. Uit de studie over de objectiveerbare verschillen is gebleken dat de stad Gent een koploper is in het toekennen van extra middelen aan het stedelijk onderwijs. In 1999 gaf de stad per leerling in het lager onderwijs 82.000 oude Belgische franken bovenop de subsidiëring van de Vlaamse overheid. In Gent zal het verschil van behandeling van de leerlingen van verschillende onderwijsnetten door de recente maatregel nog toenemen. Gemeenschapsgeld wordt in dit geval gebruikt om concurrentievervalsing te promoten.

De regering is bereid om te zoeken naar een nieuwe onderwijsfinanciering waarbij ouders en hun kinderen niet financieel worden bestraft bij de uitoefening van hun recht op schoolkeuze. Toch zien we dat de Gentse schepen van Onderwijs de oude cultuur van het verschillend behandelen van de onderwijsnetten alleen maar bestendigt.

In het Franstalige landsgedeelte hebben verschillende rechters, nadat ze werden geconfronteerd met gelijkaardige beslissingen van gemeenteraden, geconcludeerd dat dergelijke praktijken een invloed hebben op de vrije schoolkeuze van de ouders. Ze kunnen enkel worden getolereerd indien alle leerlingen van een gemeente worden begunstigd door de maatregel. Dat valt volgens ons onder de correcte uitvoering van de regeling van de sociale voordelen.

Vlaanderen slaagt er na 5 jaar nog altijd niet in om de regeling van de sociale voordelen correct toe te passen. Vanuit de optiek van gelijke onderwijskan-

sen wordt geijverd voor het wegwerken van alle financiële drempels. Vrije scholen hebben niet dezelfde extra middelen als de gemeentescholen, wat betekent dat ze bepaalde activiteiten niet meer kunnen organiseren. Dat beïnvloedt nog eens de ouders bij het kiezen van een school.

Mevrouw de minister, als steden en gemeenten of provincies extra middelen vrijmaken voor hun onderwijs, moeten die ten goede komen van alle leerlingen en ouders, onafhankelijk van het gekozen onderwijsnet. Hoe moet de regeling van de sociale voordelen correct worden uitgevoerd ? Welke beleidsmaatregelen zult u nemen om die regeling correct te laten toepassen ? Zult u erop toezien dat de maatregel van Gent wordt uitgebreid tot alle scholen op het grondgebied van de stad ? Vindt u dat de schepen van Onderwijs van Gent een correct signaal geeft ? Welke initiatieven zult u nemen om de kosteloosheid van het leerplichtonderwijs te realiseren met een prioriteit voor het basisonderwijs ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Artikel 33 van de Schoolpactwet, het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1991 en artikel 92 van het decreet basisonderwijs verbieden dat lokale besturen met hun middelen een concurrentieel voordeel verlenen aan hun eigen scholen. De besturen mogen geenszins de als sociaal voordeel gedefinieerde voorzieningen alleen aan de leerlingen van hun eigen scholen toekennen.

In deze bepalingen worden de sociale voordelen exhaustief opgesomd. Hieruit blijkt wat er met sociale voordelen in het basisonderwijs wordt bedoeld. Het betreft met name ochtend- en avondtoezicht, middagtoezicht, terbeschikkingstelling van de provinciale en gemeentelijke infrastructuur met inbegrip van sportinfrastructuur, het leerlingenvoer en de kosten van de toegang tot het zwembad indien het niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur.

In het secundair onderwijs betreft het ochtend- en avondtoezicht, middagtoezicht en de terbeschikkingstelling van de provinciale en gemeentelijke infrastructuur, inzonderheid de sportinfrastructuur.

Met deze opsommingen wilde men verhinderen dat lokale besturen zouden worden geconfronteerd met verplichte uitgaven voor alle scholen op hun grondgebied die hun draagkracht te boven zouden gaan. De regelgeving inzake sociale voordelen is

Vanderpoorten

nooit bedoeld geweest om te verbieden dat door inrichtende machten uit het officieel gesubsidieerd onderwijs andere voordelen worden gegeven aan de eigen leerlingen. De interpretatie van die bepalingen mag er echter niet toe leiden dat een plaatselijk bestuur ten aanzien van haar eigen scholen op geen enkel vlak nog een eigen onderwijsbeleid met specifieke aspecten kan voeren. De maatregel van de stad Gent past niet in de regeling inzake sociale voordelen en moet derhalve niet worden uitgebreid tot alle scholen op het stedelijk gebied.

De beleidsinitiatieven om de kosteloosheid in het leerplichtonderwijs waar te maken, werden in het kader van een aantal vorige interpellaties reeds uitgebreid toegelicht. Ik denk dat dit onder andere interpellaties waren van de heer De Meyer en de heer Martens in de loop van het voorbije najaar.

Wat ik nu gezegd heb, gaat voort op de huidige stand van zaken. Ik ben mij er wel van bewust dat er een zekere spanning bestaat, die ook ter sprake kwam in de studie over de objectiveerbare verschillen van Deloitte & Touche. Ik ben bereid om in een ruimer debat daaromtrent een oplossing te zoeken. Ik denk dat er twee momenten zijn die meer duidelijkheid kunnen verschaffen. In eerste instantie denk ik aan hele discussie over kerntaken. Ook is er de reeds aangekondigde discussie over de algemene financiering van het leerplichtonderwijs, die ik volgende week opnieuw zal aankondigen tijdens de slotconferentie in de werkgroep financiering. Deze werkgroep werd in opvolging van de rondetafelconferentie opgericht.

De voorzitter : Mijnheer De Meyer heeft het woord.

Mijnheer Jos De Meyer : Zoals iedereen weet, hebben de grote Vlaamse steden het vandaag financieel niet gemakkelijk. Bovendien heeft de huidige regering opnieuw een surplus aan extra financiële middelen voorzien voor deze grote steden. In de stad Gent werd voor elke leerling die koos voor het gemeentelijke net 82.000 frank surplus gegeven bovenop de normale subsidiëring. Hier worden vanaf dit schooljaar nog miljoenen euro bovenop gedaan voor studie- en culturele activiteiten en daguitstappen. Als de minister dit verantwoord vindt, heb ik het daarmee uiteraard zeer moeilijk. Ik denk dat dit indruist tegen het rechtvaardigheidsgevoel van ons allemaal en dat dit in de toekomst op een meer correcte en nauwkeurige wijze moet worden geregeld. Het schrijven van de Gentse schepen aan alle leerkrachten komt bij mij over

als de start van een vroege verkiezingscampagne. Ik hoop dat u me dit niet ten kwade duidt, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik wil nog even benadrukken dat de nu bestaande regeling werd uitgewerkt door een vorige regering. Ik engageer mij ertoe om samen met de geïnteresseerden nu mee te zoeken naar een valabele oplossing.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over leerlingenstages en het verplicht arbeidsgeneeskundig onderzoek

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor stagiairs

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Van Dijk tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over leerlingenstages en het verplicht arbeidsgeneeskundig onderzoek en van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor stagiairs.

De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb de vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen gelezen nadat ik mijn vraag had ingediend. Als mevrouw Van Cleuvenbergen het bij het rechte eind heeft, zijn een aantal van mijn gestelde vragen overbodig.

Zelf kende ik dit dossier niet zo goed, maar deze problematiek werd mij gemeld door mensen die actief bezig zijn met stagebegeleiding. Ze wezen me op een tekortkoming in die zin dat een aantal federale en Vlaamse bevoegdheden elkaar ook overlappen wat betreft het verplicht arbeidsgeneeskundig attest voor stagiairs.

Van Dijk

Blijkbaar bestaat hierover reeds langer een twistpunt. De federale minister Onkelinx hamert nogal sterk op de letter van de wet, die voorschrijft dat elke werkgever verplicht is om zijn werknemer een arbeidsgeneeskundig onderzoek te laten ondergaan. Dat zou ook gelden voor stagiairs. Het twistpunt zit hem erin wie er in deze verantwoordelijk is. Is dat de stageplaats of is dat de instelling? Het feit dat dit een twistpunt blijft, doet een aantal vragen rijzen. Wie draagt welke verantwoordelijkheid als er, bijvoorbeeld, een ongeval gebeurt?

Mijn vraag is ingegeven door de bekommernis om uit deze impasse te raken. De federale wetgeving heeft ongetwijfeld zijn verdiensten. Het is inderdaad noodzakelijk dat werknemers een arbeidsgeneeskundig onderzoek ondergaan. Volgens de federale wetgeving moet er echter een nieuw onderzoek gebeuren wanneer men van werkgever verandert. De vraag rijst in hoeverre deze wetgeving kan worden doorgetrokken in het onderwijs.

Mevrouw de minister, mijn vragen zijn heel pertinent, concreet en kort. Bestaat er inderdaad een probleem wat betreft het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor stagiairs? Indien er een probleem is, wie is er volgens u dan verantwoordelijk opdat elke stagiair een arbeidsgeneeskundig onderzoek heeft ondergaan? Is dat inderdaad de school? Welke budgettaire implicaties brengt dit met zich mee? Indien er geen moeilijkheden zijn, vraag ik me af of een strikte toepassing van deze federale wetgeving wel haalbaar en realistisch is. Zullen we überhaupt nog stageplaatsen vinden als de werkgever telkens voor die kost en last staat? Wat is de stand van zaken in dit dossier? Hoe denkt u dit probleem op te lossen, nogmaals, als het er al één is?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag over het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor stagiairs is ten dele een algemene vraag. Deze problematiek sluit echter perfect aan bij alle mogelijke opleidingen in de zorgsector. Dit is belangrijk omdat de mensen in de zorgsector gewoon zijn om met stagiairs te werken.

Ik merk dat de stagecontracten, die sedert een kleine 20 jaar moeten worden afgesloten tussen scholen en verzorgingsinstellingen, bijna vanzelfsprekend zijn geworden. Het probleem doet zich echter

voor op een ander niveau. Het rijst bij voorzieningen en stageplaatsen maar ook bij richtingen waar stages veeleer een uitzondering zijn of slechts een ervaring van 1 of 2 weken inhouden. Natuurlijk houdt dit ten dele ook verband met het beroepsrisico in bepaalde sectoren. Als je in een zorgsector stage loopt, zijn de beroepsrisico's op bijvoorbeeld hepatitis B veel groter dan in andere sectoren. Daarom is het belangrijk om deze wetgeving en vooral het arbeidsgeneeskundig onderzoek voor stagiairs op te volgen. Persoonlijk hou ik me vooral bezig met de verplichte vaccinaties.

De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor zowel leerkrachten, docenten, studenten als leerlingen. We vergeten misschien al te veel dat ook het secundair onderwijs hierdoor in grote mate wordt geraakt. De werkgever, hier de school, is dus verantwoordelijk. Tot nu toe bleef de wet echter meestal dode letter omwille van de organisatie en de financiering. De mogelijke kost voor instellingen die veel met stagiairs werken, is heel hoog. Het bedrag dat men hiervoor als instelling krijgt, is daarmee niet altijd in overeenstemming. Bovendien zijn er in bepaalde scholen ook nog stagebegeleidende personeelsleden die moeten worden betaald.

Minister Onkelinx heeft ooit het voorstel gelanceerd om door de onderwijsinstelling een onderzoek te laten uitvoeren naar wat zij de algemene geschiktheid van de stagiair noemt. Dit zou gebeuren voor de eerste stage en elk stagejaar herhaald worden. De kosten hiervan zouden ten laste van de school komen. Slechts indien er specifieke onderzoeken nodig zijn omdat de stageplaats andere risico's inhoudt dan het algemeen geschiktheidsonderzoek, zou dit moeten gebeuren door en op kosten van de stagegever.

Ik denk niet dat dit koninklijk besluit al werd gepubliceerd. De Vlaamse overheid moet dan ook verdere uitvoeringsbesluiten nemen betreffende de modaliteiten. Het betreft hier vragen zoals wie dit algemeen geschiktheidsonderzoek moet doen, wat de meerkost is, wat een sectorspecifiek risico is en welke mogelijke rol de CLB's hierbij kunnen vervullen. We hebben hier immers te maken met verschillende onderwijsniveaus die niet altijd dezelfde ondersteuning krijgen.

Het ontwerp van koninklijk besluit zou de verantwoordelijkheid van organisatie en financiering grotendeels bij het onderwijs leggen. Scholen die veel stages organiseren, kunnen dit eigenlijk niet aan. Op dit ogenblik is het volgens mij juridisch nog altijd de taak van de stagegever om het arbeidsge-

Van Cleuvenbergen

neeskundig onderzoek van stagiairs te organiseren en te financieren. Toch staan ook de gezondheids- en welzijnssector niet te springen om de vaak dure onderzoeken te betalen. Ik denk hier aan vaccinaties zoals tegen hepatitis B. Deze vaccinatie zal binnen 10 jaar echter niet meer nodig zijn aangezien de vaccinaties nu al aan kinderen worden toegediend. Bovendien hebben deze sectoren te kampen met een structureel tekort.

Door het uitblijven van een duidelijke oplossing worden het welzijn en de gezondheid van zowel stagiairs als stagebegeleiders in het secundair en het hoger onderwijs bedreigd. Het aangekondigde decreet van leerlingenrechten kan gebruikt worden als kapstok om aan te tonen dat er hiervoor een oplossing nodig is.

Mevrouw de minister, wat is nu de stand van zaken in dit dossier ? Kunt u ook even toelichten wat het federale niveau wenst en wat er op Vlaams niveau kan gebeuren ? Wat is uw betrokkenheid als minister van Onderwijs bij het tot stand komen van de verdere federale richtlijnen, koninklijke besluiten en dergelijke ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, in het kader van de federale arbeidswetgeving, meer bepaald de welzijnswet, moeten werknemers voorafgaand aan hun indiensttreding een arbeidsgeneeskundig onderzoek ondergaan. Deze maatregel is ook van toepassing op leerling-stagiairs, die als gelijkgestelde werknemers worden beschouwd, vermits zij aan dezelfde bedrijfsrisico's worden blootgesteld als werknemers die op basis van een arbeidsovereenkomst bezoldigde prestaties leveren.

De verantwoordelijkheid voor het nakomen van de welzijnsverplichtingen ligt bij de werkgever. Ten aanzien van de leerling-stagiair is het derhalve de stagegever die er, ook financieel, voor moet zorgen dat er voor het begin van de stage een dergelijk onderzoek gebeurt. Het is mij bekend dat dit onderzoek in bepaalde gevallen uitblijft. Het feit dat het dan niet zelden gaat om stageplaatsen waar zich weinig of geen arbeidsrisico's voordoen, kan en mag geen excuus zijn. Voor alle duidelijkheid wil ik nog zeggen dat de onderwijsinstellingen hierin geen verantwoordelijkheid dragen, tenzij wat het stagebegeleidend personeel betreft. De controle terzake is in handen van de federale medische inspectie, ressorterend onder het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

Binnen het beleid gericht op de herwaardering van het technisch en beroepsonderwijs, zijn vanaf dit jaar nieuwe onderwijsrichtlijnen van kracht die het belang van leerlingenstages beklemtonen. Een niet-betuttelend kader dat ruimte laat voor de lokale autonomie van de onderwijsverstrekkers moet het mogelijk maken om voldoende stageplaatsen te vinden. Het onderwijsdepartement wil extra stimulansen geven via de subsidiëring van regionale technologische centra en van provinciale Kamers van Koophandel die actief zijn inzake stagebevordering en via het eigen beheer van een stagedatabank van vraag en aanbod.

Niettegenstaande het voorgaande en hoewel ik soms tegenstrijdige signalen opvang, kan de noodzaak van een geneeskundig onderzoek de bereidheid van potentiële stagegevers doen afnemen. Bovendien op de opvang- en begeleidingsinspanningen die van het bedrijf en inzonderheid van de stagementor worden verwacht, kan de kostprijs van het onderzoek inderdaad een remmende factor zijn. Om hiervoor een oplossing te bieden, is een overlegronde aan de gang tussen de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid en de Vlaamse gemeenschapsministers bevoegd voor Onderwijs, Welzijn en Tewerkstelling.

Gelet op de complexiteit van de materie, zijn deze gesprekken nog niet gefinaliseerd. Alleszins is het de bedoeling dat de bedrijfsmedische onderzoeken voor het secundair onderwijs zouden worden geïntegreerd in de werking van de centra voor leerlingenbegeleiding en dat deze onderzoeken zich zouden situeren op verschillende leerjaarniveaus. Volledigheidshalve vermeld ik dat het hoger onderwijs, waar ook stages voorkomen, hier buiten beschouwing wordt gelaten. Enkel en alleen indien een stageverlenend bedrijf van oordeel is dat naast het standaard bedrijfsgeneeskundig onderzoek een bijkomend onderzoek opportuun is, zou het bedrijf hiervoor zelf moeten instaan. Zelfs in dit laatste geval moeten de financiële repercussies worden genuanceerd, aangezien hiervoor financiering is toegezegd door de Vlaamse sociale partners, verenigd in het VESOC.

Mijnheer de voorzitter, ik spreek hiermee mezelf niet tegen, want het houdt wel een aanpassing van de regelgeving in en er zullen een aantal discussies moeten worden gevoerd.

De autonomie die de respectieve decreten aan de universiteiten en de hogescholen hebben verleend, heeft onder meer tot gevolg dat de toepassing van de wetgeving op het welzijn op het werk integraal ressorteert onder de bevoegdheid van de instellin-

Vanderpoorten

gen. Zij zijn autonoom bevoegd om ook inzake de regelgeving op het welzijn op het werk de geschikte maatregelen te treffen en de geschikte afspraken met de stageplaatsen te maken.

De consequenties van de verleende autonomie kunnen echter niet zo ver gaan dat ze een optimale werkingsruimte voor de instellingen hypothekeren. Het kostenplaatje verbonden aan de toepassing van de wetgeving op het welzijn op het werk is aanzienlijk. Ik heb daarom reeds in het najaar van 2000 stappen ondernomen om ook voor het hoger onderwijs ondersteunende initiatieven te kunnen realiseren.

Na het zomerreces van 2000 heb ik aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad gevraagd om in een gemeenschappelijke werkgroep een rapport op te stellen over de concrete knelpunten die de instellingen ervaren, met inbegrip van de financiële aspecten. Ik vroeg ook om voorstellen tot oplossing aan te brengen. Dit rapport was bedoeld als vertrekbasis om, binnen het kader van de eigenheid van het hoger onderwijs, de nodige initiatieven ter ondersteuning te ontplooiën.

Deze werkgroep heeft haar rapport gefinaliseerd op 15 december 2000. De VLIR heeft in februari 2001 zijn goedkeuring verleend aan het rapport en het advies van de werkgroep.

De VLIR heeft mij in april 2001 meegedeeld dat het toenmalige rapport pleitte voor een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de instellingen en de stageplaatsen. De instellingen zijn verantwoordelijk voor het voeren van een preventiebeleid, zowel in de praktijkruimten van de onderwijsinstelling als op de stageplaatsen, voor zover het generieke risico's betreft. De specifieke risico's zijn de verantwoordelijkheid van de stageplaatsen.

Ik ben de idee van gedeelde verantwoordelijkheid genegen omdat ik meen dat dit een adequate toepassing van de wetgeving op het welzijn op het werk kan bevorderen.

De Vlhora deelde mij evenwel op 19 maart 2001 mee dat de Vlhora niet kon instemmen met het advies van de werkgroep. De Vlhora pleitte ervoor om de werkzaamheden van de werkgroep opnieuw op te starten. De Vlhora zou daarvoor zelf de nodige afspraken met de VLIR maken.

De VLIR heeft mij in november 2002 meegedeeld dat er een rapport klaar is dat de goedkeuring wegdraagt van zowel de VLIR als de Vlhora. Dit rapport zou eind december 2002 nog ter formele bekrachtiging worden voorgelegd aan de VLIR-raad. Het rapport zou mij nadien worden bezorgd. Ik verwacht het dus eerstdaags.

Zodra ik over dit rapport beschik, zullen de VLIR en de Vlhora worden uitgenodigd voor overleg. Op basis daarvan zullen, binnen de beschikbare budgettaire ruimte, de maatregelen worden getroffen die nodig zijn ter ondersteuning van het evenwicht tussen de toepassing van de wetgeving op het welzijn op het werk en een optimaal werkingsklimaat voor de hogescholen en de universiteiten.

Dit was reeds in 2000 zo afgesproken met de VLIR en de Vlhora. Ik heb dit sindsdien geregeld bevestigd tijdens overlegmomenten met de Vlhora. Ik zal de zaak op grond van dit overleg evalueren en beslissen of het opportuun is om verder overleg te plegen met mijn federale collega.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mevrouw de minister, ik wil u danken voor uw antwoord, dat soms echter moeilijk te volgen was. Is mijn analyse juist dat het de bedoeling is om in het secundair onderwijs slechts in een aantal jaren een onderzoek uit te voeren ? Klopt het dat de CLB's daarvoor verantwoordelijk zullen zijn en in de nodige ondersteuning zullen voorzien ? Klopt het dat de afspraak tussen de VLIR en de Vlhora ter zake ook nog moet worden getoetst aan wat de federale minister daarvan denkt ? Heb ik dat juist begrepen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Ja.

De heer Kris Van Dijck : U weet toch binnen welke krijtlijnen de federale minister tot een oplossing wil komen ? Zou het kunnen dat de zaak dan op een nog langere baan wordt geschoven ?

Minister Marleen Vanderpoorten : We moeten eerst zien wat er wordt voorgesteld in het rapport. Indien nodig, moet er inderdaad worden overlegd met de federale minister om afspraken te maken.

De heer Kris Van Dijck : Misschien is het interessant om eens na te gaan hoe men dat in de Franse Gemeenschap opvangt, want daar staat men voor dezelfde uitdaging.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat is geen probleem.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Bedankt voor uw antwoord, mevrouw de minister.

Ik wil nog even terugkomen op de personen die aan stagebegeleiding doen. Gelden de afspraken die worden gemaakt ook voor hen of zijn die enkel bedoeld voor leerlingen en studenten ? Die vraag blijft in mijn ogen pertinent.

U zegt dat u gesprekken voert met de federaal bevoegde minister en met de Vlaamse administraties van Welzijn en Tewerkstelling. Waarschijnlijk wordt er overlegd met Welzijn omdat de kwestie ook implicaties heeft voor de welzijnsvoorzieningen. Wil dat dan ook zeggen dat deze welzijnsvoorzieningen zullen opdraaien voor de eventuele financiële gevolgen ? Of bent u daarvan niet op de hoogte en moet ik dat aan de bevoegde minister vragen ?

Op welke manier is de administratie Tewerkstelling hierbij betrokken ? Ik heb het dan ook over de kostprijs. Er zijn studenten die opleidingen volgen in het reguliere onderwijs via de VDAB. Is het dan de VDAB die daarvoor opdraait of de school ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Wat uw eerste vraag betreft : het gaat over één dossier. De situatie van leerlingen en begeleiders wordt dus samen bekeken.

Op uw tweede vraag kan ik nog niet antwoorden. Dat hangt natuurlijk af van de beslissingen die worden genomen. Dat behoort eventueel wel tot de mogelijkheden. Het deeltijds secundair beroeps-onderwijs en de VDAB hebben sowieso al een band. Het kan dus dat de VDAB hierbij wordt betrokken. Dat zal echter afhangen van het voorstel dat wordt gedaan en de beslissing die daarover wordt genomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de conclusies van de Rondetafelconferentie Nederlands Tweede Taal

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw

Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de conclusies van de Rondetafelconferentie Nederlands Tweede Taal.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vorig jaar stelde ik een schriftelijke vraag over de conclusies van de Rondetafelconferentie Nederlands Tweede Taal. Begin november 2002 antwoordde de minister dat het verslag van die rondetafelconferentie 'weldra' ter beschikking zou zijn van het Vlaams Parlement en als aanvulling op mijn vraag aan mij zou worden bezorgd. Tot nog toe verscheen dit verslag blijkbaar nog niet, zo blijkt uit navraag via verschillende kanalen. Net voor het Kerstreces heb ik dit nog gevraagd in de Informatheek van dit Vlaams Parlement, omdat ik ervan uitga dat men daar misschien aan meer stukken kan komen.

Mevrouw de minister, ik stel deze vraag nu omdat we dit verslag toch wel dringend nodig hebben in het licht van de bespreking van het inburgeringsdecreet, waarvoor Nederlands tweede taal een belangrijke peiler is. Hoorzittingen en adviezen, ook aangebracht door deze commissie ter ondersteuning van het inburgeringsdecreet, zijn telkens gebaseerd op een goed uitgebouwd aanbod Nederlands Tweede Taal. Mevrouw de minister, u hebt zelf reeds dikwijls gewezen op het belang van deze rondetafelconferentie voor het bijsturen van het beleid. Zoals ik heb opgemaakt uit de begrotingsbesprekingen in deze commissie, werd ook de start van de Huizen voor het Nederlands gedeeltelijk hierop gebaseerd.

Ik zou u dan ook graag het volgende vragen, mevrouw de minister. Ik wil graag weten waarom de publicatie van dit verslag van de Rondetafelconferentie Nederlands Tweede Taal, dat volgens mij moet dateren van mei of juni 2002, zo lang uitblijft. Hoe verloopt de doorstroming van dergelijke verslagen naar het parlement normaal gezien ? Welke concrete voorbereidingen hebt u reeds genomen om Nederlands als tweede taal zowel kwalitatief als kwantitatief te ondersteunen met het oog op het inburgeringsdecreet ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ter voorbereiding van de Rondetafelconferentie Nederlands Tweede Taal van 24 mei 2002 werd in zeven werkgroepen intens overlegd tussen de overheid en de ruime groep van be-

Vanderpoorten

trokkenen die vandaag professioneel bezig zijn op het terrein van Nederlands voor anderstaligen en de inburgering van nieuwkomers.

De resultaten van de discussies leidden tot een aantal beleidsaanbevelingen die tijdens de tweede rondetafelconferentie officieel werden voorgesteld. Hierover werd een verslagboek gemaakt dat ik aan de leden van de commissie zal laten bezorgen. Ik zou echter niet kunnen zeggen van wanneer dat verslag dateert, ik veronderstel dat het wel reeds enkele maanden oud is. U hebt gelijk wanneer u zegt dat het u eigenlijk reeds eerder moest worden bezorgd, maar ik zal het u nu laten bezorgen.

Ik heb reeds verschillende initiatieven genomen, zoals de oprichting van de 'Huizen van het Nederlands'. In het programmadecreet werd hiervoor de wettelijke basis opgenomen. Hierdoor kan worden tegemoetgekomen aan de enorme behoefte van het werkveld aan een betere afstemming tussen vraag en aanbod van Nederlands Tweede Taal. De nood aan een herkenbaar informatiepunt, waar cursisten ook terecht kunnen voor testen, niveaubepaling, opvolging en oriëntering, zal op die manier kunnen worden gelenigd. Het was ook een van de belangrijkste vragen van de rondetafelconferentie om tot een bundeling te komen van de krachten op regionaal vlak.

Een tweede initiatief is het wegwerken van de wachtlijsten Nederlands Tweede Taal. Hiertoe krijgen de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs gezamenlijk 3 miljoen euro extra voor bijkomende opleidingen.

Aan deze beslissing is de maatregel gekoppeld die is voorzien in onderwijsdecreet XIV, dat de uren die worden toegekend voor Nederlands Tweede Taal ook daadwerkelijk moeten worden gebruikt voor Nederlands Tweede Taal en niet kunnen worden overgeheveld naar andere opleidingen. Tot nog toe was dat vaak wel het geval, waardoor belangrijke middelen verloren gingen. Samen met de maatregel betreffende de Huizen van het Nederlands moeten deze twee maatregelen een gunstig effect hebben op het verminderen of zelfs wegwerken van de wachtlijsten. Het is een kwestie van screening, registratie en dergelijke.

Dan zijn er ook een aantal kwaliteitsbevorderende projecten. In het nascholingsaanbod van het departement Onderwijs is een belangrijk onderdeel ingeschreven voor de nascholing van leerkrachten Nederlands Tweede Taal en voor het ontwikkelen,

evalueren en aanpassen van taaltesten, studievoordigheidsproeven en lesmateriaal.

Ten slotte werden meer instapmomenten voorzien voor de opstart van cursussen Nederlands Tweede Taal. Natuurlijk is daarmee het werk nog niet af. De concrete beleidsaanbevelingen tonen ook aan dat er nood is aan een duidelijk en hernieuwd afsprakenkader, een betere afstemming van vraag en aanbod en het bevorderen en uitwisselen van deskundigheid. Ik heb me dan ook ertoe geëngageerd om in 2004 een opvolgingsconferentie te organiseren om de genomen maatregelen te evalueren en om nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Veel beslissingen die ik zou kunnen nemen, zijn evenwel afhankelijk van de manier waarop het inburgeringsdebat evolueert. Het inburgeringsdecreet zal bepalen welke verplichtingen we kunnen inbouwen en op welke manier we snel op de bal kunnen spelen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik zou de minister alvast willen danken voor het rapport dat ze me zal bezorgen. Ik zal het zeer aandachtig lezen en wil graag de geïnteresseerde commissieleden een kopie bezorgen. Toch heb ik nog een aantal aanvullende vragen voor de minister.

De minister heeft daarnet terecht naar de kwaliteit van de opleidingen verwezen. Tijdens de hoorzittingen, die in het kader van het toekomstige inburgeringsdecreet zijn georganiseerd, is dit onderwerp uitdrukkelijk ter sprake gekomen. Momenteel is er eigenlijk geen opleiding. De minister wil de personen die bij NT2 betrokken zijn een bijscholing aanbieden. Ik kan dit enkel toejuichen, maar wil er evenwel iets aan toevoegen. Maakt deze bijscholing deel uit van de basisopleiding van mensen die momenteel een regentaats- of licentie-opleiding volgen ? Kan dit een keuzemogelijkheid worden ? Zou die keuzemogelijkheid kunnen worden gestimuleerd ?

Gezien de maatschappelijke evolutie zou die mogelijkheid er eigenlijk moeten zijn. Dit zou in feite een basisopleiding moeten vormen. Tenslotte komen vooral net-afgestudeerden in dit circuit terecht. Het is zeer uitzonderlijk dat iemand pas op latere leeftijd naar dit circuit overstapt.

In het geplande inburgeringsdecreet wordt melding gemaakt van 120 of van 180 uren Nederlands. Ik heb tijdens het kerstreces het Nederlands van mi-

Van Cleuvenbergen

nister Onkelinx gehoord. Ik denk dat zij de resultaten van een opleiding van 120 of van 180 uren momenteel niet evenaart. Veel mensen zijn van mening dat het om te weinig uren gaat.

In het aangekondigde inburgeringsdecreet zal staan dat die opleiding uiteindelijk stopt. Wat de tewerkstelling betreft, is in een opvolgdecreet voorzien. Zal de minister op dit vlak ook in een opvolgdecreet voorzien? Hoe schat de minister het verband met het opvolgdecreet inzake tewerkstelling in?

Ik stel deze vragen omdat mijn fractie niet voor de opsplitsing in aparte decreten gewonnen is. Het geplande inburgeringsdecreet zou breder moeten worden opgevat. Het zou een periode van twee jaar moeten dekken. We zouden ons niet tot 120 of 180 uren mogen beperken. Voorziet de minister, ter aanvulling van het aangekondigd inburgeringsdecreet, in wat ik een inscholings- of een intaaldecreet zou willen noemen? Wordt hieraan momenteel al gewerkt?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : De vraag over de scholing of de vorming van opleiders in basiseducatie is eigenlijk onlosmakelijk verbonden met de discussie die we momenteel met deze mensen voeren over het ontwerp van decreet inzake de lerarenopleiding. De basiseducatie maakt momenteel deel uit van deze opleiding.

Het probleem is uiteraard dat een initiële opleiding niet in alles kan voorzien. Het onderwijsveld is zeer verscheiden. In feite zouden we voor elke nieuwe uitdaging in een voortgezette opleiding of in een nascholing kunnen voorzien. We voeren momenteel een inhoudelijke discussie over de mogelijkheden op dit vlak.

Deze gevoeligheid zal tijdens de initiële opleiding steeds in min of meerdere mate aan bod moeten komen. Er zal evenwel altijd nood zijn aan een voortgezette opleiding of aan een of andere vorm van nascholing. Het gaat hier tenslotte om een zeer specifieke doelgroep. In dit verband vormt basiseducatie slechts een van de elementen. We worden vaak met zeer laaggeschoolden en zelfs met analfabeten geconfronteerd. De vraag of een pakket van 120 of van 180 uren volstaat, is hierbij eigenlijk al beantwoord.

Het spreekt vanzelf dat dit pakket slechts een opstapje vormt. Slechts een aantal mensen, die in hun land van herkomst een goede vooropleiding hebben genoten en die de juiste studiegewoontes hebben aangeleerd, zullen hieraan voldoende hebben. Zij zullen in staat zijn om het afstandsonderwijs te volgen. Analfabeten die in Vlaanderen terecht komen en die onze taal moeten leren, zullen we natuurlijk niet met afstandsonderwijs kunnen helpen. Hoe we die mensen wel kunnen helpen, moet nog nader worden onderzocht. We mogen ons in dit verband zeker niet blindstaren op het Nederlandse voorbeeld. In Nederland wordt een pakket van 600 uren aangeboden. De Nederlandse overheid komt hierop evenwel langzamerhand terug. Heel wat mensen hebben immers geen 600 uren nodig.

We moeten een flexibel systeem uitwerken. We moeten iedereen die daaraan behoefte heeft een haast op maat gesneden traject kunnen aanbieden. Hoe we dit best aanpakken, wordt momenteel met de sector besproken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.31 uur.*
